

plejeloven ved lov nr. 258 af 26. maj 1976 (udlægsreglerne) og lov nr. 291 af 8. juni 1978 (reglerne om tvangsauktion). De nye udlægsregler indebærer bl.a., at der normalt først, når der er gået 6 måneder fra en forgæves udlægsforretning hos skyldneren, påny kan foretages fogedforretning mod den pågældende (den såkaldte fredningsregel).

Efter de gældende regler har skyldneren imidlertid ikke mulighed for uden samtykke fra fordringshaverne at få slettet gælden. Dette gælder, selvom skyldneren er stærkt forgældet, og selvom det er åbenbart, at han ikke har rimelig udsigt til at blive i stand til at opfylde sine forpligtelser. Og det anførte gælder uanset åsagen til, at skyldneren er overbebyrdet med gæld.

Der kan anføres væsentlige hensyn til støtte for, at stærkt forgældede personer får adgang til at få saneret deres økonomi. Manglende mulighed for at få slettet ubetalelige fordringer fører ofte til, at overbebyrdede skyldnere opgiver på egen hånd at forsøge at gøre noget for at få ændret deres forhold. En adgang til gældssanering vil imidlertid ikke kun være til gavn for skyldneren. Også skyldnerens kreditorer vil kunne have interesse i en sådan ordning. Nedsættes skyldnerens gæld til et realistisk beløb, bliver skyldneren jo i stand til og motiveret til at betale den del af gældsbyrden, som ikke slettes.

Spørgsmålet om behovet for og udformningen af særlige regler om gældssanering har været genstand for overvejelse i et af justitsministeriet nedsat sagkyndigt udvalg. I betænkning nr. 957/1982 foreslår udvalget, at der gennemføres særlige regler i konkursloven dels om gældssanering i forbindelse med konkursbehandling, dels om gældssanering uden for konkurs. Om udvalgets principielle overvejelser henvises til betænkningen, side 72-106.

Det er udvalgets opfattelse, at regler om gældssanering ikke alene vil have praktisk betydning for konkursramte skyldnere, og udvalget har fundet, at der udover regler om gældssanering i konkurstilfælde også bør gennemføres særlige regler, hvorefter skyldnere, som ikke ejer aktiver, og hvor konkursbehandling som følge heraf ikke kommer på tale, får mulighed for i skifteretten at opnå en sanering af deres gæld. I det omfang gældssanering ikke knyttes til konkursbehandling, vil det være nødvendigt at etablere en helt ny, selvstændig behandlingsordning for sager om gældssanering i skifteretten (dvs. regler om vejledningsmøde med skyldneren i skifteretten, om tilvejebringelse af oplysninger om skyldnerens økonomiske situation, om afholdelse af kreditormøde i skifteretten efter særlig indkaldelse gennem Statstidende m.v.).

Justitsministeriet kan tiltræde, at der er behov for at gennemføre regler, som giver skyldnere mulighed for i forbindelse med afslutningen af et konkursbo at få saneret den del af gælden, som ikke bliver dækket gennem udlodningen i konkursboet. Som anført i gældssaneringsudvalgets betænkning er der imidlertid også behov for særlige regler, der giver stærkt forgældede personer mulighed for at få saneret deres økonomi i tilfælde, hvor konkurs ikke er aktuel, men hvor de pågældende på anden måde, f.eks. gennem tvangsauktion, har mistet aktiver og samtidig fået en betydelig gældsbyrde. Lovforslaget indeholder derfor i overensstemmelse med en folketingsbeslutning af 2. juni 1983 både regler om gældssanering i konkurs og regler om gældssanering uden for konkurstilfælde.

3.2. Efter forslaget i betænkningen kræves der til opnåelse af gældssanering for det første, at skyldneren godtgør, at han ikke er i stand til og ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser. Dernæst skal skyldnerens forhold og omstændighederne i øvrigt tale for gældssanering.

Afgørelsen af, om den første betingelse er opfyldt, skal træffes på grundlag af oplysninger om skyldnerens aktuelle indtægter, hans aktuelle muligheder for på anden måde at tilvejebringe midler og en prognose angående hans fremtidige indtægtsmuligheder. Efter forslaget er det skyldneren, der skal godtgøre, at kravet vedrørende hans økonomiske forhold er opfyldt. Dette indebærer, at skyldneren får en aktiv oplysningspligt, og udvalget forudsætter, at der i praksis stilles strenge bevismæssige krav.

Hvorvidt skyldnerens forhold og omstændighederne i øvrigt taler for gældssanering, skal afgøres af skifteretten ud fra en samlet afvejning af en række forskellige hensyn. I vurderingen heraf skal der efter betækningsudkastet navnlig lægges vægt på skyldnerens interesse i gældssanering, gældens alder, omstændighederne ved dens pådragelse, (herunder omstændighederne ved skyldnerens erhvervsudøvelse), skyldnerens forhold i relation til gældens hidtidige afvikling og ved gældssanering i konkurs tillige skyldnerens forhold under konkurs-sagen. Betænkningen indeholder (side 126-131) en udførlig gennemgang af, med hvilken vægt de nævnte hensyn bør indgå i skifterettens vurdering.

Det har været overvejet i udvalget, hvorvidt betingelserne for gældssanering kunne præciseres nærmere i lovreglerne, således at det i mindre omfang blev overladt til skifterettens skøn, om en begæring om gældssanering bør imødekommes.